

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН АНХАН ШАТНЫ СОНГУУЛИЙН НЭГДСЭН ДҮНГИЙН ТУХАЙ

*Илтгэгч нь: С.Лхагвасүрэн
Улсын Их Хурлын
дэргэдэх Сонгуулийн
ерөнхий хорооны дарга*

Улсын Их Хурлын хүндэт дарга аа!

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Монгол Улсын Үндсэн хууль, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн дагуу энэ оны 6 дугаар сарын 6-ны өдөр Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуульд манай улсын эх орондоо байгаа сонгуулийн эрх бүхий иргэд нийтээрээ, чөлөөтэй оролцож, саналаа шууд, нууцаар гаргаж, төрийн тэргүүн, монголын ард түмний эв нэгдлийг илэрхийлэгч-Ерөнхийлөгчөө сонголоо.

Улсын Их Хурлын дэргэдэх Сонгуулийн ерөнхий хороо Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнг гаргаж Улсын Их Хурлын чуулганд илтгэж байна.

Улсын Их Хуралд суудал бүхий МАХН дангаараа, МҮАН, МСДН хамтран төрийн тэргүүн-Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид нэрийг нь дэвшүүлсэн Лодонгийн Түдэв, Пунсалмаагийн Очирбат нар ард түмэндээ өөр өөрсдийн мөрийн хөтөлбөр, үзэл бодлоо тайлбарлан таниулж, МАХН болон МҮАН, МСДН-ын эвсэл нэр дэвшигчээ чөлөөтэй сурталчилсан нь Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийг ажил хэрэгч, өрсөлдөөнтэй, шударга байдалд явуулах боломжийг хангалаа.

Сонгуулийн ерөнхий хороо, аймаг, нийслэлийн дүүрэгт анхан шатны сонгуулийн бэлтгэл ажлыг хангах зорилгоор иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн саналыг үндэслэн олон намын төлөөлөл бүхий нутаг дэвсгэрийн хороод байгуулан, тэдгээрийг хуулийн хүрээнд арга зүйн удирдлагаар хангаж, санал хураалтын бэлтгэл ажлыг хуульд заасан хугацааг баримтлан зохион байгуулж, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийг сонгогчиддоо тайлбарлан таниулах ажлыг үе шаттайгаар явуулав.

Улсын хэмжээнд сонгуулийн нутаг дэвсгэрийн хороо 33, хэсгийн хороо 1538, салбар хороо 349 байгуулагдан, тэдгээрт 13989 хүн ажиллалаа. Анхан шатны сонгуулийг эрхлэн явуулах эдгээр байгууллагад төрийн байгууллагын ажилтан, намуудын төлөөлөгчид, ажилчин, малчин, сэхээтэн, ахмад настан, залуучууд зэрэг нийгмийн бүх бүлгийг төлөөлсөн хүмүүс хамрагдан ажиллалаа. Дээрх хороод анхан шатны сонгуулийн бэлтгэл ажлыг зохих ёсоор хангахад гол анхаарлаа чиглүүлэн ажиллаж хуульд заасан эрх, үүргийнхээ дагуу сонгогчиддоо хуулиа сурталчлах, мэргэжлийн хүмүүсээр зөвлөлгөө өгүүлж, туслалцаа үзүүлэх ажлыг

тогтмол хийж, үүндээ төрийн харъяалал бүхий хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийг өргөн ашиглалаа.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх, санал хураах бэлтгэл ажлыг хангах, зөв шуурхай зохион байгуулах асуудлаар зохих шийдвэр гарган хэрэгжүүлж, саналын хуудас, үнэмлэх, маягтуудыг нэгдсэн журмаар хэвлүүлэн, нутаг дэвсгэрийн хороодод хуваарилан түүнд хяналт тавихын зэрэгцээ сонгуулийн зарим хороо, яам, байгууллагын удирдлагын сонсголыг хэлэлцэн үүрэгт ажлынхаа чиглэлээр бэлэн байдалд байх боломжийг хангах талаар чиглэл өгч ажиллав.

Сонгуулийн хороод Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийг хуулийн хүрээнд, зохион байгуулалттай явуулахад бүх анхаарлаа төвлөрүүлж, бэлтгэлийг зохих журмын дагуу хангаснаар анхан шатны сонгуулийн нэгдсэн дүнд нөлөөлөх ноцтой зөрчил гараагүйг тэмдэглэж байна.

Сонгуулийн ерөнхий хороо анхан шатны сонгуулийн бэлтгэл ажлыг хангах явцад Ерөнхийлөгчид нэр дэвшүүлсэн намуудын удирдлага, тэдгээрийн сонгууль эрхэлсэн байгууллагын ажилтнуудтай байнгын холбоотой ажиллаж байсны дээр иргэд, сонгогчдыг хүлээн авах байрыг 4 дүгээр сарын 23-наас эхлэн ажиллуулж, 100 гаруй хүний 40 гаруй асуудалд хариу өгч, сонгогчид болон нам, эвслээс Сонгуулийн ерөнхий хороонд бичгээр ирүүлсэн 12 санал, өргөдөл, гомдлыг хурлаараа хэлэлцэн, хуульд заасан хугацаанд хянан шийдвэрлэж, хариу мэдэгдэж байв. Мөн санхүүгийн хяналтын орон тооны бус алба, дотоод ажлын болон сурталчилгааны хэсгүүд байгуулан нэгдсэн төлөвлөгөөтэй ажиллуулж, ерөнхий хороны гишүүд нутаг дэвсгэрийн хороодыг хариуцан, асуудлыг газар дээр нь зохион байгуулан шийдвэрлэж байлаа.

Сонгуулийн төсвийн зарцуулалтын гүйцэтгэлийн тайланг хуульд заасан хугацаанд эцэслэн гаргаж Улсын Их Хуралд тайлагнах болно.

Анхан шатны сонгуулийн бэлтгэлийг хангахад Зам, тээвэр, холбооны яам, “Нефть-импорт” концерн, “МИАТ” нэгтгэл, хэвлэлийн “Шувуун саарал” компани, Гадаад харилцааны яам, Цагдаагийн ерөнхий газар, орон нутгийн Засаг дарга нар, тэдгээрийн аппаратын ажилтнууд өөрт оногдсон үүргээ сонгуулийн хуулийн дагуу эрхэлсэн ажлынхаа чиглэлээр өндөр түвшинд гүйцэтгэснийг Сонгуулийн ерөнхий хороо зориуд тэмдэглэж байна.

Сонгууль эрхлэн явуулах болон төрийн байгууллагын ажилтнууд үүрэгт ажлынхаа дагуу хуулийн хүрээнд санал хураах ажлын бэлтгэлийг хангасан нь сонгогчид саналаа өгөх боломжийг бүрдүүлэв. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуульд нийт сонгогчдын 92,7 хувь нь оролцож, саналаа өгсөн нь манай ард түмэн улс төрийн өндөр идэвхжилтэй байдгийн бас нэгэн илэрхийлэл боллоо.

Саналын хуудасны 3,5 хувь нь хүчингүй болсныг хасч тооцоход сонгуульд оролцсон нийт сонгогчдын 96,5 хувь нь нэр дэвшигчдийн төлөө саналаа өгсөн байна.

Сонгуулийн зарим хэсгийн хороонд сонгогч саналаа өгөхөөр ирэхдээ паспортгүй болон шилжүүлэг хийлгээгүй ирэх зэрэг зөрчил гарч байсныг тухай бүрт нь хуульд нийцүүлэн шийдвэрлэсэн бөгөөд түүнчлэн Хөвсгөл аймгийн Шинэ-Идэр сумын Бүгэлгээн багийн Зүүн хоолойн 86 дугаар хэсэг саналын гурван хайрцгийн хоёрыг нь хуульд заасан цагаас 45 минутын өмнө нээсэн учир нутаг дэвсгэрийн хороо Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн 38 дугаар зүйлийн нэг дэх хэсгийн хоёрт заасныг үндэслэн уг хэсгийн санал хураалтыг хүчингүй болсонд тооцож дахин санал хураалт явуулсан байна. Гэвч эдгээр нь Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн нийт дүнд нөлөөлөөгүй.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн үйл явцыг дэлхийн улс орнууд анхааралтай ажиглан харж байлаа. Санал хураалтын ажиллагааг АНУ, ОХУ, Япон, Франц, БНСУ зэрэг 14 орны 28 ажиглагч, 20 гаруй сурвалжлагч, Улаанбаатар, Төв, Хөвсгөл аймгаар явж санал хураалтын байдлыг ажиглаж, сурвалжиллаа.

Энэ удаагийн сонгуулийн явцад Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн хэрэгжилт, түүнийг сонгогчид хэрхэн ойлгож, биелүүлж байгаа байдлаас үзэхэд уг хуулийг цаашид үргэлжлүүлэн мөрдөх бололцоотой бөгөөд харин зарим заалтыг ойлгомжтой, боловсронгуй болгох шаардлага байгааг Сонгуулийн ерөнхий хороо хууль тогтоох дээд байгууллагад жич танилцуулах болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ!

Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийн дүнгээс үзэхэд МҮАН, МСДН-ын эвслээс нэр дэвшигдсэн Пунсалмаагийн Очирбат анхан шатны сонгуульд оролцсон нийт сонгогчийн 57,8 хувийн, МАХН-аас нэр дэвшигдсэн Лодонгийн Түдэв 38,7 хувийн санал авсан байна.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулийг бүхэлд нь Үндсэн хууль, Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн дагуу явагдлаа гэж Улсын Их Хурлын дэргэдэх Сонгуулийн ерөнхий хороо үзэж байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 4, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг тус тус баримтлан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид нэр дэвшиж сонгогчдын олонхийн санал авсан Пунсалмаагийн Очирбатыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөр сонгогдсон гэж үзэж бүрэн эрхийг нь хүлээн зөвшөөрсөн хууль гаргахыг Сонгуулийн ерөнхий хороо Улсын Их Хурлын чуулганд хүсэж, өргөн мэдүүлж байгааг болгоон соёрхоно уу.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анхан шатны сонгуулиар олонхийн санал авсан Пунсалмаагийн Очирбат Танд баяр хүргэж, сайн сайхныг хүсэн ерөөе.

1993 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдрийн 9 цаг буюу арван долдугаар жарны усан тахиа жилийн зуны эхэн улаагчин могой сарын шаргачин могой энэ өдрийн могой цаг.